

הגדנ"ע פרוזדור לצה"ל

קביעת דרכו של הגדנ"ע בצה"ל. שהרי המגמה היא לא רק לעורר בו את הרצון לשירות, אלא במיוחד לעורר בו את הרצון להתנדבות לאחת מאותן יחידות הבנויות על שירותם של מתנדבים.

מה ניתן לעשות באימון הקדם-צבאי?

תשומת-לב מיוחדת מוקדשת לשלושה מקצועות: הקליעה למטרה; האימון הגורפני; המחנאות.

בקליעה למטרה עוסק כל גדנ"ע, אולם כשנשישליש מהגדנ"עים עוברים לפחות מטוח אחד (ברובה זעיר) — וכמחציתם של הגדנ"עים עוברים יותר מ-3 מטוחים; כרבע מהם עובר מטוח ברובה-שירות. לגבי הגדנ"ע עיצמו זהו מקצוע מענין, שהוא מוכן להתעסק בו בשעות הפנאי — אחרי שעות הלימודים או העבודה — באחד מעשרות המטוחים שהגדנ"ע הקים ברחבי הארץ. אפשר לומר שבמקצוע זה תורם הגדנ"ע לצה"ל את עיקר תרומתו מבחינת הכשרה-קודמת.

האימון הגופני הבא לחשל הן את הגוף והן את אופיו של הגדנ"ע, להסיר פחדים ולנטוע בו בטחון-עצמי, ניתן לא רק בעת האימון-המרוכו — ולא רק בחצרות בתי-הספר וליד מועדוני-הגדנ"ע, שם הוקמו מסלולי-מכשולים מותאמים לגיל הגדנ"עים — אלא גם במסעות, בצעדה ובמחנות-קיץ.

דומה, שהמסגרת היחידה בה עוסק נוער (ונוער רב) במקצוע המחנאות — הוא בגדנ"ע. עיסוק זה מפתח בו יזמה, תושיה ובטחון עצמי. כל מי שראה את מתקני המחנאות במחנות-הקיץ, בקורסי-הגדנ"ע ובשעת המסעות, יעריך ללא-ספק את התרומה שתורם בכך הגדנ"ע לחייל ב-עתיד כפרט, ולצה"ל ככלל.

נוסף לשלושה מקצועות עיקריים אלה, תופס אימון-הפרט בשדאות (ביום — ובלילה), מקום חשוב — מה-עוד, שאי-מון זה פותח פתח לאפשרויות של עריכת משחקי-שדה, ביום ובלילה, כולל שחזור קרבות מלחמת-השחרור ו"תקור פת-המאבק" (כגון כיבוש בניני "מיס-קרי", ההתקפה על בסיס המשטרה-הניידת הבריטית בשרונה, ועוד).

הכרת תכונותיו של הרובה ולימוד מצבי היריה — משמשים כהכנה לקראת הקליע-עצמה, וכחזרות לפני המטוחים. רק

הגדנ"ע משרת את צה"ל, ככלל, בעיקר בשני תפקידיו אלה:

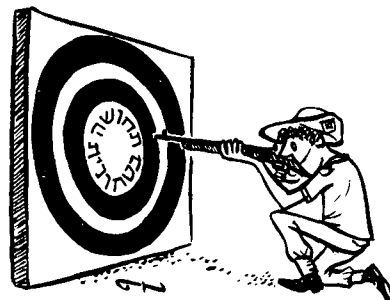
- בחינוך לתחושה בטחונית.
- באימון הקדם-צבאי.

חשיבותו לגבי הצעיר והצעירה שבגדנ"ע נעוצה בכך שהוא משמש להם כפרוזדור לצה"ל ומקל עליהם בכך את קשיי קליטתם, על-ידי כך שהוא מקרב אותם אל המשטר הצפוי להם בצה"ל (כמובן בנרסף לידע-מקצועי אלמנטרי שהוא מקנה להם). מדי-פעם, לאור הצרכים המשתנים של צה"ל, ניתן משקל-יותר לזו או אחרת מבין מגמות אלו, אך מבלי שישונה עקב-זאת מכלול-המגמות.

כיצד משיגים תחושה בטחונית?

כדי לפתח את התחושה הבטחונית לא די בהסברה בלבד; מה עוד שברוב המקרים מתבטאת ה"הסברה" בהרצאות — שלעתים קרובות אין לצועירים כל סבלנות לשמיען — ועל-כן ברור שהן מתגלות כבלתי-יעילות.

כדי לעורר את התחושה הבטחונית — יש צורך ברקמה של פעולות משולבות: תחילה יש לעורר את הצעירים לקרוא את החדשות שבעתון או בסקירה ועל-ידי כך לדעת על המתרחש; ידיעה כללית זו תלווה בהסברים הזורעים אור על הגורם הבטחונית. יש לקשור את הגדנ"ע אל העבר — הקרוב הרחוק — של העם והארץ באמצעות מסעות, שהיה במשקיי-ספר והסברים, הניתנים בהזדמנויות אלו, על מקומם של קרבות, על אזורים רגישים מבחינה בטחונית ועל אזורי פיתוח. חידוני התנ"ך,

על הפעילות הקודמת להם, תורמים בלי כל ספק להכרת העבר הרחוק. ההסברים על צה"ל ויחידותיו — רצוי שינתנו בצמוד לביקורים ביחידות ובבסיסים. ביקורים אלה עצמם באים לעורר גאווה ואמון זה בצה"ל, והם עשויים אף לתרום ל-

ה"שירות-הלאומי" כשני-שלישים מתלמידי הכיתות השביעיות.

תלמידי השמיניות, "לא הוטרדו" עד כה על-ידי פעולות הגדנ"ע. מתוך חשש לפגיעה בבריאותם לקראת בחינות-הבגרות. ברם, לדעת משרד החינוך ולדעת מספר מנהלי בתי-הספר ניתן, "לנתק" עד חופי-

שת הפסח, תלמידים אלה למספר ימים מצומצם כדי לאמנם. החל משנת-הלימוד דים הבאה ירכזו, איפוא, הגדנ"ע את תלמידי השמיניות בסדרות קצרות בנות 3-4 ימים. שתנוצלה לחזרה-כללית על החומר הנלמד — בעיקר קליעה. במסגרת זו תיוצר האפשרות המעשית להפגש עם התלמידים כדי להסביר להם את הנעשה בצעה"ל ולעודדם להתנדב לאותן יחידות-צה"ל שהשירות בהן מושתת על התנדבות. גורמים שונים בצעה"ל ובמשרד החינוך תובעים זה-מזמן פגישה מסוג זה עם הנער, סמוך לשעת התגייסותו, ופגישה זו עשויה להיות יעילה ביותר.

אל מועדוני-הקליעה, בערים ובאזורים הרחוקים כאחד, זורמים אלפי בני-נוער, לומדים ועובדים, לרוב בגילים 16-14, כדי להתאמן בקליעה למטרה. במספר מטוחים אף הותקנה תאורה מיוחדת, כדי לאפשר לנערים-עובדים לטוח בשעות-הערב. מסגרת-אימון מיוחדת הראויה לציון בפני-עצמו הן "פלוגות-העמל" — המורכבות מנוער-עובד בערים הגדולות. נוער זה בא לאימונים הנמשכים יומיים, לפי הסדר מיוחד עם מקומות-העבודה. עד כה הקיפו "פלוגות עמל" אלו, בגלל היעדר הסדרים-מחייבים מקיפים, רק כמה מאות נערים ונערות, אולם, לאור הנסיון שנרכש ניתן להפעיל מספר גדול בהרבה. מאמץ מיוחד נעשה כדי להביא נערים-

הצבאי. והרי כל זאת ניתן לבחון לאור ההשוואה עם טירונים שלא השתתפו במסגרות המופעלות על-ידי הגדנ"ע.

מסגרות הפעולה

הטיפול בנוער נעשה בשתי דרכים: בדרכי האחת — מגיע הגדנ"ע אל הנוער, בשניה — מגיע הנוער אל הגדנ"ע.

מדריכי-הגדנ"ע — בין חיילים בשירות-חובה ובין עובדים אזרחיים (לרוב — חיילים מדריכי-גדנ"ע לשעבר) מגיעים אל בתי-הספר העל-יסודיים (תיכונים, חקלאיים ומקצועיים), אל חברות-נוער, מוסדות-חסות, "מפתנים" (מוסדות ללימוד אלמנטרי ולהקניה מלאכה לנוער הזקוק לכך) ואל מועדוני-הגדנ"ע בפרברי-העיר ועירויות-הפחות. "האימון הביתי", נערך בהתאם לאחת משלוש האפשרויות הבאות הנקבעות על-ידי הסכמים-מראש עם מוסדות-ההגנה של המסגרות החינוכיות שנוכרו: אימון במשך שעה בשבוע ועוד יום לחדש; שני ימי חופש לחדש; יום מרוכז בחדש ושני ערבים בשבוע. הגדנ"ע מגיעים אל הגדנ"ע — דהיינו אל בסיסי-האימון, מחנות השירות-הלאומי, מועדוני הקליעה, מחנות-הקיץ וקורסי-הקיץ מתוך המסגרות בהן פועל הגדנ"ע באורח הנוכחי, של "אימון-ביתי".

בהתאם לנקבע עם מוסדות-ההגנה — משרד החינוך ומשרד הסעד — יוצאים תלמידי הכיתה השישית של בתי-הספר העל-יסודיים, לתקופה של 11 יום לבסיסי-האימונים המרכזי של הגדנ"ע, או לפרקי-זמן של 16 יום לחות-הגדנ"ע בבאר-אורה. תלמידי הכיתה השביעית של בתי-הספר התיכונים בלבד יוצאים ל"שירות-לאומי" לתקופה של 14 יום. חברות-נוער במשקים יוצאות לפרקי-זמן של 21 יום לחות-הגדנ"ע בבאר-אורה. ל"קורסי-מ"כים של גדנ"ע, הנערך בחדשי חופש-הלימודים, במשך 33 יום, יוצאים גדנ"עים וגדנ"עיות מצטיינים מכל מסגרות-הפעולה בהן פועל הגדנ"ע. עד כה יכול היה לצאת רק חלק קטן של תלמידי הכיתות השביעיות ל"שירות-לאומי" — בגלל מגבלות תקציביות, וכושר קליטה מצומצם במשקי-הספר, בהם שירתו ה"גדנ"עים במסגרת זו. אולם השנה — עם פתיחת מחנות שירות-לאומי עראיים ב"עין-גדי, ערד ומצדה, ופתיחת מחנה-קבע באזור הגלבע למפעלי יער — יקיף

בוגרי קורס מ"כים של גדנ"ע לומדים להשתמש בכלי נוסף — הוא ה"עווי". תשומת-לב מועטה מוקדשת לתרגילי-סדר ותרגילי-סדר חמושים; אימון ב"מקצועות אלה נערך רק לצורך קיום מסדרים בגדנ"ע. רמת-חשיבותם של תרגילי-הסדר, שלנוער אין משיכה מיוחדת אליהם, אינה דומה למקצועות שפורטו לעיל — ביחוד לנוכח מגבלות הזמן; מה עוד, שבהיכנס הגדנ"עים לצה"ל ילמדו אותם בשיטה יעילה ואחידה יותר.

"הרוח" של הגדנ"ע — בהיותו שידון בצעה"ל

אם תשאל חייל-טירון, שהיה בגדנ"ע תקופה ארוכה לפני התגייסותו — מה "נתן" לו הגדנ"ע — הרי ברוב המקרים ישיב לך: "יותר קל לי כאן, אני מתמצא כאן טוב יותר, אני מבין את הפקודות ויודע מה רוצים ממני".

ברוב המקרים, "הגדנ"ע-ישעבר" הנו הקלעי הטוב ביותר במחלקת הטירונים, אינו מהסס לפני מעבר מסלול-המכשור לים, אם ינוצל בתבונה בסדרת-האימון גים יוכל לסייע לחבריו הטירונים בהתקנת אוהל, בסידור מקום השינה, בהבראת מדורות שונות ובסידורי-מחנה שורגים ורבים.

וזאת לזכור: למחלקת הטירונים עשויים להגיע גדנ"עים רבים — שכל אחד מהם נמצא אולי בשעתו בגדנ"ע במסגרת שורגה. ידיעותיו ובטחונות-העצמי של מ"כ גדנ"ע, "לשעבר" רבים הם לאין ערוך משל זה הבא ישר ממועדוני-הגדנ"ע באחד מיישובי העולים, שם ביקר במועדון שני ערבים בשבוע — ולרוב לא ברציפות. ברור, איפוא, שה"רוח" של הגדנ"ע, השמורה אצלו מתקופת היותו בגדנ"ע, שונה לחלוטין; אף הערכתו לאותה תקופה שונה היא.

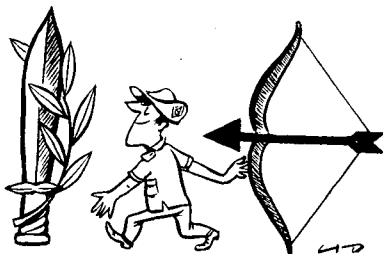
יחד עם זאת, המגע עם מדריכים — חיי לים וקצינים — בגדנ"ע, השתתפות ב"פעולות שונות בגדנ"ע, השתתפות במחנות-קיץ או מסעות — תרמו ללא-ספק רבות גם לנוער שנטל חלק; ולו גם במשך תקופה מוגבלת, בפעולות שנערכו במרעיון גדנ"ע כפרי, או במועדון בפרברי-העירונים; תקופה זו הגבירה בכל זאת את זיקתו לצה"ל ולבעיות הבטחון, והיכנה אותו במידה כלשהי לקראת שירותו

• ולבסוף — יוגבר האימון המרוכז ב-
בסיסי-הגדנ"ע ותוגבר פעילות הקליעה
במועדוני-הקליעה, בעיקר מבחינת מס-
פר המשתתפים.

*

פעילות הגדנ"ע בין אלפי בני הנוער —
באימון מרוכז, בשירות לאומי באזורי
הנגב, המסעות להכרת הארץ, הצעדה
כמפעל עממי מלכד, מיליוני כדורי ה-
0.22 הנורים על-ידי אלפי גדנ"עים
במועדוני קליעה ובמחנות הקיץ, בקורסי
קיץ ובאימון המרוכז — וכן מאות מ"כים-
גדנ"ע, ועשרות טייסי "פאיפרים" ושני
גרעינים לנח"ל — תורמים את תרומתם
הממשית לצה"ל, ולגדנ"ע כפרט, מידם
התגייסותו לשירות; והם, בצירופם, יוצ-
רים הוי חדש ורווי-חיות לנוער —
שסופן להשפיע על אשיותם של המת-
בגרים.

גים בעבודות שיפורים ושיפוצים של את-
רים היסטוריים ושל נופים. מחנות אלה

יוקמו בעיקר באזורי-פיתוח — בנגב או
בגליל;

• מועדוני-הגדנ"ע יופעלו רק במקומות-
ישוב גדולים. הגדנ"עים הנמצאים במור-
עדרון יתחלקו לשני סוגים: בעלי מעמד
של חברות קבועה, מחייבת ופעילה —
ומועמדים לחברות כזו. אם בפעולות חי-
נוך, בידור, מסעות וצעדה ישותפו כל
גדנ"עי המועדון — הרי באימונים ממשים
ישותפו רק הגדנ"עים, בעלי החברות
הקבועה.

עובדים אל מועדוני-הקליעה או אל מור-
עדוני-הגדנ"ע הכלליים, הפועלים בפר-
ברי-העיר.

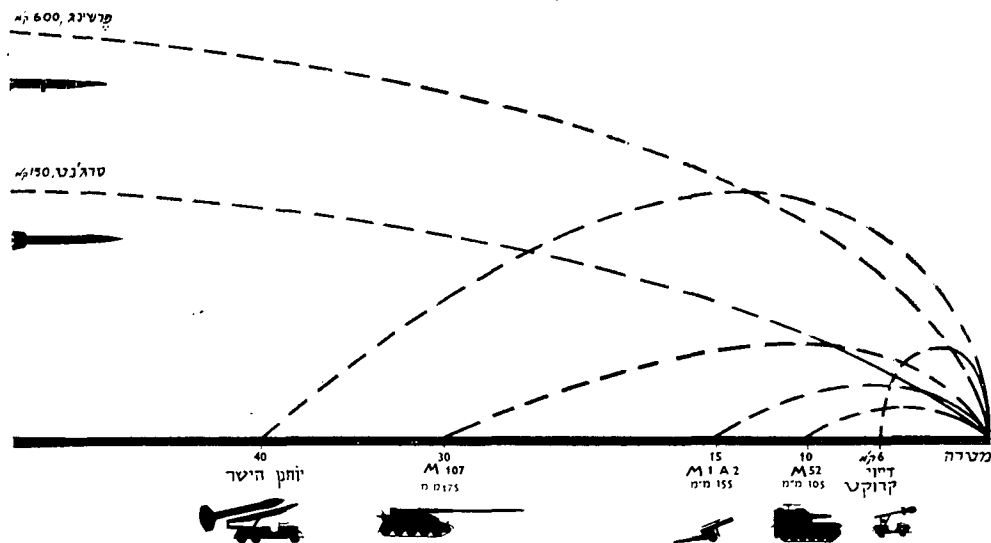
לסיכום

קורא שאיננו קרוב אצל עניני גדנ"ע לא
יבחין אולי, מתוך מה שמסופר כאן,
בשינויים שחלו בזמן האחרון, וחלים
עתה, אולם ברור שתהיה נודעת להם
השפעה לא-מועטה על אפשרויותיהן ו-
תוכנן — וכנראה גם על תוצאותיהן —
של הפעולות המבוצעות על-ידי הגדנ"ע.
ארבעת שטחי-הפעולה העיקריים של ה-
גדנ"ע בהם מתרחשים השינויים הם:
תלמידי בתי-ספר העל-יסודיים ייקר-
או לאימונים גם בשנת-הלימודים האחר-
ונה;

• תלמידי הכיתות השביעיות יצאו ל-
"שירות-הלאומי" לא רק במשקי-ספר אלא
גם במחנות עראיים וקבועים — בהם
יעסקו במפעלי יעור, בסיוע לארכיאולוג-

פינת התותחן

מערך-הארטילריה החדיש האמריקאי

תיאור גרפי זה מנסה לשקף
את המערך-הארטילרי של צבא-
ארה"ב, "נוסח-1962", על תנאי-
דו-הטוח העצומות שבו ועל
שפע סוגיו וצורותיו. לרוב
מוצג כאן רק אחד מדגמיו
השונים של כלי-ארטילריה
מסוים: ההוביצר בן 105 מ"מ
(«ארטילריה-שדה») — בצורתו
המתנייעת-המשוריינת המתישנת
(הוא מצוי גם בצורה חדשה
וגם כדגם גרור); ההוביצר
בן 155 מ"מ («ארטילריה ביי-
נונית») — רק כגרור; התור-
תה החדש בן 175 מ"מ («אר-
טילריה כבדה») — רק כמת-

נייע-משורין. הטיל "יוחנן" הוא בעל טווח של 40 ק"מ בצורתו זו, להבדיל מ"יוחנן הקטן" של הגייסות-המוזססים שטווחו כ-15 ק"מ. הכלי
ללא-רתע המיוחד-במינו ה"דיווי קרוקאט" מזה, והטילים "סרג'נט" ו"פרשינג" מזה — הם שני הקצוות של טוחי הארטילריה בתקופה האטומית.